

ماده ۶ – ریسک اعتباری (سال مالی ۱۳۹۶ و ۲ دوره قبل)

مربوط به سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹

ماده ۶- ریسک اعتباری

➤ سال ۱۳۹۶

بند ۶- ۱ - سیاست ها و خط مشی های اعتباری

سیاست ها و خط مشی های اعتباری بانک بر مبنای مدیریت تخصیص منابع، بهینه سازی فرایندها و تنوع بخشی به خدمات مربوط به حوزه اعتبارات است و در راستای افزایش رضایت مشتریان، افزایش سودآوری و کاهش مطالبات اتخاذ و در قالب بخشنامه ها و دستورالعملهای صادره به واحدهای ذیربط ابلاغ می شود.

بند ۶- ۲ - واحدهای اجرایی مدیریت ریسک اعتباری

پس از تصویب کمیته مدیریت ریسک اعتباری در کمیته عالی مدیریت ریسک، به عنوان مهمترین واحد اجرایی مدیریت ریسک اعتباری می باشد که اداره مدیریت ریسک نیز در آن عضویت دارد. اداره مدیریت ریسک موظف به تهیه و ارائه گزارشات مدیریت ریسک اعتباری در فواصل مختلف زمانی می باشد و به عنوان دبیر کمیته ریسک اعتباری موظف به پیگیری مصوبات کمیته است.

از دیگر واحدهای اجرایی درگیر مدیریت ریسک اعتباری، مدیریت های اعتبارات و وصول مطالبات می باشند که موظف به اجرای مصوبات کمیته ریسک اعتباری و کمیته عالی مدیریت ریسک می باشند.

بند ۶- ۳ - حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات

- کمیته اعتباری شعبه (رئیس شعبه، معاون شعبه، دایره اعتبارات) بر اساس درجه شعبه از ۲۰۰ میلیون ریال تا ۱۰ میلیارد ریال.
- کمیته اعتباری منطقه (مدیر منطقه، معاون منطقه و دایره اعتبارات منطقه و یکی از روسای شعب) - بر اساس درجه منطقه از ۲ میلیارد ریال تا ۴۵ میلیارد ریال.
- کمیته اعتباری مرکز (معاون اعتبارات، مدیر امور شعب و مناطق، مدیر اعتبارات) تا سقف ۴۵ میلیارد ریال با هر نوع وثیقه.
- کمیته عالی اعتبارات (کمتر از مبلغ ۵۰ میلیارد ریال) - (مدیر عامل، معاون اعتبارات، مدیر اعتبارات)، در مورد ضمانتنامه ها تا مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال.

- هیئت مدیره، مبالغ بیش از ۵۰ میلیارد ریال (و نیز حسب مورد، مواردی که بنابر تشخیص مدیرعامل و کمیته عالی اعتبارات، نیاز به استعلام و تأیید هیئت مدیره دارد).

بند ۶ - ۴ - میزان پذیرش ریسک اعتباری

میزان پذیرش ریسک اعتباری در بانک سینا بر اساس شاخص های مختلف تعیین می گردد که مهمترین این شاخص ها عبارتند از : نسبت مطالبات به مانده تسهیلات و نسبت کفایت سرمایه

به عبارت دیگر بر اساس اهداف تعیین شده در بخش اعتبارات بانک و میزان رشد تسهیلات، نسبت قابل قبولی از مطالبات به مانده تسهیلات در نظر گرفته می شود. این نسبت در سال ۱۳۹۵ برابر با ۷/۵٪ تعیین گردید.

همچنین به منظور رعایت حداقل الزامات نسبت کفایت سرمایه که به میزان قابل توجهی تحت تاثیر دارایی های موزون به ریسک اعتباری می باشد، ترکیب بهینه تسهیلات و به تبع آن ریسک اعتباری قابل پذیرش را تعیین می کند. لازم به ذکر است که بانک سینا همواره خود را ملزم به رعایت حداقل نسبت کفایت سرمایه ۸٪ می داند و به تبع آن ریسک اعتباری خود را مدیریت کرده است.

بند ۶ - ۵ - میزان و وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه های مختلف مشتریان، بخش های اقتصادی، مناطق جغرافیایی و نظایر آن

همانگونه که در صورت های مالی بانک نیز قابل مشاهده است، وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات بانک، به تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی و همچنین تسهیلات داخلی و خارجی در جدول ذیل آورده شده است.

۱-۸-۳-۵۶- جدول توزیع بخش اقتصادی تسهیلات و سرمایه گذاری ها و تمرکز درون یا برون مرزی آن

تسهیلات اعطایی		سرمایه گذاری ها		تعهدات بابت ضمانت ها و اعتبار اسنادی	
۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
۱۱۹,۵۹۸,۱۶۰	۱۲۶,۶۹۶,۴۴۷	۵,۵۹۵,۶۰۷	۶,۲۷۲,۹۸۷	۲۱,۰۱۷,۷۰۸	۲۸,۴۷۷,۰۰۹
مبلغ دفتری					
میزان تسهیلات/ تعهدات بر اساس بخش های اقتصادی					
۴۰,۶۱۷,۸۱۹	۴۱,۷۳۷,۴۹۸	۰	۰	۰	۰
۳۲,۸۹۲	۴۴۷,۸۸۷	۰	۰	۰	۰
۳۴,۱۸۹,۷۵۸	۳۲,۸۴۱,۸۰۰	۷۴۰,۰۰۰	۳۴۰,۰۰۰	۰	۰
۱۲,۳۰۲,۲۳۳	۱۴,۳۹۶,۴۶۲	۰	۶۳۳,۷۴۰	۲۱,۰۱۷,۷۰۸	۲۸,۴۷۷,۰۰۹
۲۹,۸۹۷,۷۹۳	۳۲,۷۲۲,۸۰۶	۳,۸۱۵,۵۷۳	۴,۰۸۹,۲۴۱	۰	۰
۲,۴۲۱,۶۲۱	۴,۲۵۷,۲۳۹	۰	۰	۰	۰
۱۳۶,۰۴۴	۲۹۲,۷۵۵	۱,۰۴۰,۰۳۴	۱,۲۱۰,۰۰۶	۰	۰
۱۱۹,۵۹۸,۱۶۰	۱۲۶,۶۹۶,۴۴۷	۵,۵۹۵,۶۰۷	۶,۲۷۲,۹۸۷	۲۱,۰۱۷,۷۰۸	۲۸,۴۷۷,۰۰۹
میزان تسهیلات / تعهدات بر اساس داخل و خارج از کشور					
۱۱۹,۵۹۸,۱۶۰	۱۲۶,۶۹۶,۴۴۷	۵,۵۹۵,۶۰۷	۶,۲۷۲,۹۸۷	۲۱,۰۱۷,۷۰۸	۲۸,۴۷۷,۰۰۹
۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۱۹,۵۹۸,۱۶۰	۱۲۶,۶۹۶,۴۴۷	۵,۵۹۵,۶۰۷	۶,۲۷۲,۹۸۷	۲۱,۰۱۷,۷۰۸	۲۸,۴۷۷,۰۰۹
جمع					

تمام تسهیلات اعطاء شده در داخل کشور بوده است .

همچنین توزیع تسهیلات به تفکیک برای بخش صنعت در یادداشت های توضیحی صورت های مالی آورده شده است.

۱-۱-۸-۳-۵۶- توزیع تسهیلات، تعهدات و سرمایه‌گذاری‌ها بر اساس نوع صنعت به شرح زیر است:

شرح	۱۳۹۶	۱۳۹۵
تسهیلات		
خودرو و قطعات	۱,۶۷۵,۵۷۱	۱,۲۸۸,۳۱۵
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده های نفتی	۶,۵۳۰,۳۷۸	۶,۲۴۸,۷۱۱
صنایع معدنی و فلزی	۱۳,۲۵۷,۵۳۱	۱۲,۳۳۰,۰۷۷
غذایی و دارویی	۱۲,۷۴۷,۸۵۳	۱۲,۰۹۵,۱۷۶
انرژی	۵,۱۶۴,۲۱۶	۵,۴۸۳,۰۹۷
پیمانکاری	۱۲,۸۲۳	۲۸,۴۰۲
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	۴۰۳,۵۱۷	۳۴۸,۹۸۹
واسطه گری مالی	۶۰,۲۲۵	۵۹,۲۹۳
سایر	۱,۸۸۵,۳۸۴	۲,۷۳۵,۸۵۹
سرمایه‌گذاری‌ها		
خودرو و قطعات	.	.
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده های نفتی	.	.
صنایع معدنی و فلزی	.	.
غذایی و دارویی	.	.
انرژی	.	.
پیمانکاری	.	.
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	.	.
واسطه گری مالی	.	.
سایر	.	.
تعهدات		
خودرو و قطعات	.	.
صنایع معدنی و فلزی	.	.
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده‌های نفتی	.	.
غذایی و دارویی	.	.
انرژی	.	.
پیمانکاری	.	.
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	.	.
واسطه‌گری مالی	.	.
سایر	.	.
جمع	۴۱,۷۳۷,۴۹۸	۴۰,۶۱۷,۸۱۹

ترکیب تسهیلات به تفکیک عقود مبادله ای و مشارکتی و نیز مشتریان حقیقی و حقوقی ارائه می گردد.

۲-۸-۳-۵۶- جدول توزیع تسهیلات بر اساس عقود مشارکتی و مبادله ای و نوع مشتری (یادداشت ۱۲)

مانده تسهیلات در پایان دوره		تسهیلات اعطایی طی دوره		شرح
نسبت به کل	مبلغ	نسبت به کل	مبلغ	
درصد	میلیون ریال	درصد	میلیون ریال	
۸.۸٪	۱۱,۱۸۸,۴۸۰	۸.۳٪	۷,۹۰۴,۷۰۴	مشتریان حقیقی
				عقود مبادله ای
۹.۳٪	۱۱,۷۷۷,۳۰۰	۲۷.۷٪	۲۶,۳۵۴,۸۹۲	مشتریان حقوقی
۲۹.۷٪	۳۷,۶۹۱,۴۰۵	۲۹.۹٪	۲۸,۴۹۱,۸۷۵	مشتریان حقیقی
				عقود مشارکتی
۵۲.۱٪	۶۶,۰۳۹,۲۶۲	۳۴.۱٪	۳۲,۵۳۴,۰۵۲	مشتریان حقوقی
۱۰۰٪	۱۲۶,۶۹۶,۴۴۷	۱۰۰٪	۹۵,۲۸۵,۵۲۳	

بند ۶ - ۶ - فرایند اعتبارسنجی متقاضیان

فرایند اعتبارسنجی مشتریان از دریافت اطلاعات مشتریان اعتباری آغاز و به اخذ رتبه اعتباری و میزان تسهیلات متناسب با آن خاتمه می یابد. جزئیات بیشتر این فرایند عبارتست از:

- تکمیل فرمهای درخواست تسهیلات توسط متقاضیان به صورت کامل
- کنترل و تطبیق مدارک با مندرجات فرم و در صورت لزوم اخذ اطلاعات تکمیلی
- بررسی مدارک ارائه شده توسط متقاضیان که مرتبط با صورتهای مالی، میزان دارائیهها و ... می باشد.
- در مواردی که میزان تسهیلات پرداختی بیشتر از اختیارات تفویض شده به رکن اعتباری شعبه باشد مراتب باید بر اساس مدارک و مستندات اخذ شده توسط رکن اعتباری شعبه بررسی و به کمیته اعتباری منطقه ارسال گردد.
- اعتبارسنجی مشتریان با در نظر گرفتن مسائلی چون، اهلیت، شرایط، سرمایه، وثائق، صورت می پذیرد.

بند ۶ - ۷ - روش سنجش ریسک اعتباری

به منظور سنجش ریسک اعتباری از استانداردهای بازل با تعیین ضرایب ریسک و وثائق و موزون نمودن دارائیههای خود استفاده می نماییم. همچنین از شاخص های مختلف چون نسبت مطالبات به مانده تسهیلات و نسبت تمرکز تسهیلات اعطایی استفاده می شود.

بانک سینا به دنبال پیاده سازی سیستم رتبه بندی اعتباری مشتریان می باشد تا با استخراج احتمال نکول از این سیستم و با در نظر گرفتن خروجی های در معرض ریسک نسبت به محاسبه ریسک اعتباری اقدام نماید.

بند ۶ - ۸ - روش های کاهش ریسک اعتباری

بانک سینا به منظور کاهش ریسک اعتباری خود اقدام به انجام برخی از اقدامات نموده است که مهمترین آنها به شرح ذیل می باشند:

- دریافت اطلاعات کامل از مشتریان به منظور شناسایی دقیق آنها جهت اتخاذ تصمیم درست در اعطای تسهیلات
- ارائه طرح های اعتباری برای گروه های هدف مختلف با در نظر گرفتن ریسک های مربوط به آن نوع فعالیت
- اخذ وثایق مناسب با کیفیت به منظور پوشش ریسک اعتباری احتمالی ناشی از نکول تسهیلات
- بررسی وضعیت اعتباری مشتری به تفکیک مشتریان حقیقی، حقوقی و کسب و کارهای خرد
- پایش و کنترل مستمر تسهیلات اعطایی به منظور اطمینان از صرف تسهیلات در همان محل مورد درخواست
- پایش و مدیریت مستمر تسهیلات منتقل شده به طبقات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول به منظور کاهش میزان آنها

بند ۶ - ۹ - میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری با توجه به ضرایب ریسک مربوط به دارایی ها و تعهدات و اعمال ضریب ۸٪ محاسبه می شود که نحوه محاسبه آن در یادداشت های صورت های مالی به طور کاملاً شفاف قید شده است:

۱۰-۳-۵۶- میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری دارایی های بانک مبلغ ۱۱,۴۰۵,۴۳۳ میلیون ریال می باشد. محاسبات این میزان سرمایه در جدول ۱۰-۳-۵۶ ارائه شده است.

۱۰-۳-۵۶- جدول محاسبه میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

در این جدول مصرف سرمایه برای پوشش ریسک های اعتباری با هدف دستیابی کفایت سرمایه ۸ درصد بیان می شود:
(میزان ریسک * ۸٪ = سرمایه اختصاص یافته)

۱۳۹۶				یادداشت	نوع دارایی
سرمایه اختصاص یافته	میزان ریسک	ضریب ریسک	دارائی ها و تعهدات		
میلیون ریال	میلیون ریال	درصد	میلیون ریال		
۱۸,۴۷۶	۲۳۰,۹۵۱	۲۰	۱,۱۵۴,۷۵۶	۱۰	مطالبات از سایر بانک ها و سایر موسسات اعتباری
۰	۰	۱۰۰	۰		اوراق مشارکت غیردولتی
۲۵۶,۴۳۶	۳,۲۰۵,۴۵۳	۱۰۰	۳,۲۰۵,۴۵۳	۱۳-۱	سرمایه گذاری در سهام
۴۹۶,۲۷۸	۶,۲۰۳,۴۷۰	۱۰۰	۶,۲۰۳,۴۷۰	۱۴	مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته
۹۰۹,۸۸۵	۱۱,۳۷۳,۵۵۷	۱۰۰	۱۱,۳۷۳,۵۵۷	۱۵	سایر حساب های دریافتنی
۱,۲۵۴,۰۰۰	۱۵,۶۷۴,۹۹۷	۵۰	۳۱,۳۴۹,۹۹۳	۱۲	تسهیلات اجاره به شرط تملیک و تسهیلات مسکن
۷,۶۲۷,۷۱۶	۹۵,۳۴۶,۴۵۴	۱۰۰	۹۵,۳۴۶,۴۵۴	۱۲	سایر تسهیلات اعطایی و مطالبات
۴۳۰,۹۰۶	۵,۳۸۶,۳۳۱	۱۰۰	۵,۳۸۶,۳۳۱	۱۹	سایر دارائی ها
۰	۰	۱۰۰	۰		تضمین اوراق مشارکت بخش غیردولتی (مشمول ضریب تبدیل ۵۰٪)
۳۵۰,۷۰۵	۴,۳۸۳,۸۰۸	۱۰۰	۴,۳۸۳,۸۰۸	۲۲-۳	تعهدات بابت ضمانت نامه های صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۲۰٪)
۰	۰	۱۰۰	۰	۵۱-۲ و	تعهدات بابت ضمانت نامه های صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۵۰٪)
۶۱,۰۳۱	۷۶۲,۸۹۰	۱۰۰	۷۶۲,۸۹۰	۲۲-۳	تعهدات بابت اعتبارات اسنادی صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۲۰٪)
۰	۰	۱۰۰	۰	۵۱-۱ و	تعهدات بابت اعتبارات اسنادی صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۵۰٪)
۱۱,۴۰۵,۴۳۳	۱۴۲,۵۶۷,۹۱۱		۱۵۹,۱۶۶,۷۱۲		

بند ۶ - ۱۰ - معیارهای دریافت وثایق برای اقلام در معرض ریسک اعتباری

مهمترین معیار دریافت وثیقه در بانک سینا، میزان ریسک اعتباری مرتبط با هر مشتری اعتباری می باشد. به عبارت دیگر هر چه مشتری متقاضی تسهیلات ریسک بیشتری داشته باشد، میزان و نوع وثایق را تحت تاثیر قرار می دهد.

همچنین با توجه به بخشنامه ها و دستورالعمل های بانک سینا، با توجه به نوع تسهیلات و مبلغ تسهیلات مصوب و همچنین جامعه هدف تسهیلات اعطایی، ترکیب گوناگونی از وثایق اخذ می شود. لازم به ذکر است که میزان پوشش وثایق اعتباری بر اساس ضرایب ریسک انواع وثایق، محاسبه شده و در صورت لزوم مدیریت لازم در زمینه مدیریت وثایق صورت می گیرد.

بند ۶ - ۱۱ - ساز و کارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری

ساز و کار کنترل و پایش ریسک اعتباری در بانک سینا به گونه ای است که واحدهای مختلف را در سازمان درگیر می کند. این واحدها عبارتند از:

۱- شعب ۲- مدیریت اعتبارات ۳- مدیریت وصول مطالبات ۴- مدیریت بازرسی و حسابرسی ۵- واحد مدیریت ریسک

نکته حائز اهمیت در این خصوص آنست که کنترل و پایش ریسک اعتباری از پایین ترین سطح یعنی شعب آغاز شده و تا سطوح بالا ادامه می یابد. به گونه ای که این پایش در سه سطح مجزا انجام می شود. لایه اول، واحدهای اجرایی شامل شعب و مدیریت های اعتبارات و وصول مطالبات؛ لایه دوم، واحدهای نظارتی ریسک شامل واحد مدیریت ریسک و لایه سوم، شامل واحدهای مربوط به کنترل های داخلی و تطبیق با قوانین به منظور کاهش ریسک های اعتباری

در نهایت هیات مدیره بانک به عنوان متولی اصلی مدیریت ریسک در بانک، بر کلیه این امور نظارت می نماید.

بند ۶ - ۱۲ - نحوه مدیریت تسهیلات غیرجاری و میزان ذخایر مربوط به آن ها

به منظور مدیریت تسهیلات غیرجاری در بانک سینا اقدامات مختلفی انجام می شود که عبارتند از:

- پایش مستمر مطالبات توسط شعب و سرپرستی ها در وهله نخست و سپس توسط مدیریت وصول مطالبات در ستاد بانک
- مذاکره با مشتریان به منظور ایجاد شرایط سهل تر در بازپرداخت تسهیلات
- تشکیل کمیته وصول مطالبات به منظور بررسی وضعیت بدهی و وثایق مطالبات و اتخاذ تصمیم در خصوص آنها
- ارجاع به واحد حقوقی بانک جهت انجام امور قضایی در خصوص وثایق اخذ شده در صورت عدم امکان وصول مطالبات

همچنین به منظور کنترل ریسک اعتباری، مطابق با اصول و بخشنامه های بانک مرکزی نسبت به تعیین مناسب ذخایر عمومی و اختصاصی (برای کلیه تسهیلات، از جمله مطالبات غیرجاری)، اقدام می گردد. میزان این ذخایر در صورت های مالی بانک به صورت شفاف افشا می گردد.

۴۶- هزینه مطالبات مشکوک الوصول

بانک		گروه		یادداشت	
۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶		
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال		
۵۸۶,۵۸۱	۵۸۵,۸۷۹	۵۸۶,۵۸۱	۵۸۵,۸۷۹	۴۶-۱	هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول تسهیلات اعطایی و مطالبات
۲۸۱,۱۰۳	۳۳۹,۷۳۴	۲۸۱,۱۰۳	۲۴۲,۵۲۰	۴۶-۲	هزینه عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات
۸۶۷,۶۸۴	۹۲۵,۶۱۳	۸۶۷,۶۸۴	۸۲۸,۳۹۹		

- در سال ۹۶ به دلیل وجود حسابهای فی مابین شرکت های فرعی و ابسته مبلغ ۹۷,۲۱۴ میلیون ریال ذخیره عام در حساب ها لحاظ گردیده که این مبلغ در تلفیق حذف شده است و سبب ایجاد اختلاف در هزینه عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات گروه و بانک گردیده است.

۱-۴۶- هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول تسهیلات اعطایی و مطالبات آن به شرح زیر محاسبه شده است:

بانک					
۱۳۹۵	۱۳۹۶				
جمع	جمع	مشکوک الوصول بیش از ۵ سال	مشکوک الوصول تا ۵ سال	معوق	سررسید گذشته
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
.	.	.	.	.	.
۸,۴۵۴,۹۹۷	۹,۷۸۷,۷۷۳	۲,۴۰۶,۱۳۸	۴,۱۰۰,۲۴۶	۲,۲۶۹,۴۶۹	۱,۰۱۱,۹۲۰
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
۸,۴۵۴,۹۹۷	۹,۷۸۷,۷۷۳	۲,۴۰۶,۱۳۸	۴,۱۰۰,۲۴۶	۲,۲۶۹,۴۶۹	۱,۰۱۱,۹۲۰
.	(۵۳۱,۸۶۵)	.	(۳۸,۱۴۷)	(۲۳۹,۳۶۷)	(۲۵۴,۳۵۱)
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
.	(۱۱,۷۸۷)	.	.	(۶,۳۱۶)	(۵,۴۷۱)
.	.	.	.	.	.
.	(۱,۲۸۰,۸۰۶)	.	(۸۱۸,۸۰۳)	(۴۶۲,۰۰۰)	(۳)
(۴,۲۹۶,۶۹۴)	(۲,۶۳۱,۹۹۰)	.	(۱,۳۵۴,۲۸۸)	(۸۴۶,۲۸۰)	(۴۳۱,۴۲۲)
.	(۳,۰۶۲)	.	(۴۵۶)	(۱,۶۹۱)	(۹۱۵)
(۴,۲۹۶,۶۹۴)	(۴,۴۵۹,۵۱۰)	.	(۲,۲۱۱,۶۹۴)	(۱,۵۵۵,۶۵۴)	(۶۹۲,۱۶۲)
۴,۱۵۸,۳۰۳	۵,۳۲۸,۲۶۳	۲,۴۰۶,۱۳۸	۱,۸۸۸,۵۵۲	۷۱۳,۸۱۵	۳۱۹,۷۵۸
۲,۲۳۰,۸۹۱	۲,۸۱۶,۷۶۹	۱,۶۹۷,۷۵۴	۹۴۴,۲۷۶	۱۴۲,۷۶۳	۳۱,۹۷۶
.	.	.	.	.	.
(۱,۶۴۴,۳۱۰)	(۲,۲۳۰,۸۹۱)	(۱,۴۰۰,۴۸۱)	(۷۳۴,۴۱۱)	(۶۷,۵۵۴)	(۲۸,۴۴۵)
.	.	.	.	.	.
۵۸۶,۵۸۱	۵۸۵,۸۷۹	۲۹۷,۲۷۳	۲۰۹,۸۶۵	۷۵,۲۰۹	۳,۵۳۱

مانده تسهیلات اعطایی و مطالبات غیر جاری در پایان سال

اشخاص دولتی

اشخاص غیر دولتی (یادداشت ۱-۱۲)

مانده سایر حسابهای دریافتنی در پایان سال

مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته (یادداشت ۱۴)

سایر حسابهای دریافتنی (یادداشت ۱۵)

کسر می شود ارزش وثایق با اعمال ضریب

سپرده های پس انداز و سرمایه گذاری

اوراق مشارکت و سایر اوراق بدهی با تضمین دولت و بانک مرکزی

اوراق مشارکت و سایر اوراق بدهی با تضمین سایر بانک ها

ضمانت نامه بانکی

اعتبارات اسنادی معامله شده

سهام پذیرفته شده در بورس و اوراق بهادار

املاک و مستغلات

ماشین آلات

مانده مبنای محاسبه ذخیره اختصاصی

ضریب مبنای احتساب ذخیره اختصاصی - درصد

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول اختصاصی

اضافه می شود ذخیره اختصاصی مطالبات امهالی و تجدیدی

کسر می شود مانده ذخیره اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول در پایان سال قبل

اضافه می شود سوخت شده طی سال

هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول تسهیلات و مطالبات

۱-۴۶- هزینه مطالبات مشکوک الوصول و ارزش وثایق تسهیلات بر اساس بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۳۱ بانک مرکزی محاسبه شده است.

۲-۴۶- هزینه عمومی تسهیلات و مطالبات بانک به شرح زیر محاسبه شده است:

بانک	
۱۳۹۵	۱۳۹۶
مبلغ	مبلغ
میلیون ریال	میلیون ریال
۰	۵۶۲,۳۵۳
۰	۰
۱۲۵,۱۱۱,۱۴۵	۱۳۱,۳۳۶,۴۴۶
۸۹,۳۰۹	۱۸۸,۱۴۰
۳۷۸,۵۹۳	۱,۵۴۰,۴۸۱
۴,۲۴۳,۸۰۸	۶,۲۹۷,۹۳۹
۳,۵۱۹,۲۳۷	۱۱,۳۵۸,۶۱۸
(۸,۴۵۴,۹۹۷)	(۹,۷۸۷,۷۷۳)
۱۲۴,۸۸۷,۰۹۵	۱۴۱,۴۹۶,۲۰۴
۱/۵	۱/۵
۱,۷۸۲,۷۰۸	۲,۱۲۲,۴۴۲
(۱,۵۰۱,۶۰۵)	(۱,۷۸۲,۷۰۸)
۰	۰
۲۸۱,۱۰۳	۳۳۹,۷۳۴

مانده مطالبات از دولت

مانده تسهیلات اعطایی اشخاص دولتی

مانده تسهیلات اعطایی اشخاص غیر دولتی (یادداشت ۱-۱۲)

مانده بدهکاران موقت مرتبط با تسهیلات (یادداشت ۸-۱۵)

مانده تعهدات بابت اعتبارات اسنادی مدت دار

مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته (یادداشت ۲-۱۴)

سایر حسابهای دریافتنی (یادداشت ۱۵)

کسر می شود

مانده تسهیلات اعطایی و مطالباتی که برای آنها ذخیره اختصاصی منظور شده

مانده مبنای محاسبه ذخیره عمومی

ضریب مبنای احتساب ذخیره عمومی-درصد

ذخیره عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات

کسر می شود مانده ذخیره عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات در پایان سال قبل

اضافه می شود سوخت شده طی سال

هزینه عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات

بند ۶ - ۱ - سیاست ها و خط مشی های اعتباری

سیاست ها و خط مشی های اعتباری بانک بر مبنای مدیریت تخصیص منابع، بهینه سازی فرایندها و تنوع بخشی به خدمات مربوط به حوزه اعتبارات است و در راستای افزایش رضایت مشتریان، افزایش سودآوری و کاهش مطالبات اتخاذ و در قالب بخشنامه ها و دستورالعملهای صادره به واحدهای ذیربط ابلاغ می شود.

بند ۶ - ۲ - واحدهای اجرایی مدیریت ریسک اعتباری

پس از تصویب کمیته مدیریت ریسک اعتباری در کمیته عالی مدیریت ریسک، به عنوان مهمترین واحد اجرایی مدیریت ریسک اعتباری می باشد که اداره مدیریت ریسک نیز در آن عضویت دارد. اداره مدیریت ریسک موظف به تهیه و ارائه گزارشات مدیریت ریسک اعتباری در فواصل مختلف زمانی می باشد و به عنوان دبیر کمیته ریسک اعتباری موظف به پیگیری مصوبات کمیته است.

از دیگر واحدهای اجرایی درگیر مدیریت ریسک اعتباری، مدیریت های اعتبارات و وصول مطالبات می باشند که موظف به اجرای مصوبات کمیته ریسک اعتباری و کمیته عالی مدیریت ریسک می باشند.

بند ۶ - ۳ - حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات

- کمیته اعتباری شعبه (رئیس شعبه، معاون شعبه، دایره اعتبارات) بر اساس درجه شعبه از ۲۰۰ میلیون ریال تا ۱۰ میلیارد ریال.
- کمیته اعتباری منطقه (مدیر منطقه، معاون منطقه و دایره اعتبارات منطقه و یکی از روسای شعب) - بر اساس درجه منطقه از ۲ میلیارد ریال تا ۴۵ میلیارد ریال.
- کمیته اعتباری مرکز (معاون اعتبارات، مدیر امور شعب و مناطق، مدیر اعتبارات) تا سقف ۴۵ میلیارد ریال با هر نوع وثیقه.
- کمیته عالی اعتبارات (کمتر از مبلغ ۵۰ میلیارد ریال) - (مدیر عامل، معاون اعتبارات، مدیر اعتبارات)، در مورد ضمانتنامه ها تا مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال.
- هیئت مدیره، مبالغ بیش از ۵۰ میلیارد ریال (و نیز حسب مورد، مواردی که بنابر تشخیص مدیرعامل و کمیته عالی اعتبارات، نیاز به استعلام و تأیید هیئت مدیره دارد).

بند ۶ - ۴ - میزان پذیرش ریسک اعتباری

میزان پذیرش ریسک اعتباری در بانک سینا بر اساس شاخص های مختلف تعیین می گردد که مهمترین این شاخص ها عبارتند از : نسبت مطالبات به مانده تسهیلات و نسبت کفایت سرمایه

به عبارت دیگر بر اساس اهداف تعیین شده در بخش اعتبارات بانک و میزان رشد تسهیلات، نسبت قابل قبولی از مطالبات به مانده تسهیلات در نظر گرفته می شود. این نسبت در سال ۱۳۹۵ برابر با ۷/۳٪ تعیین گردید.

همچنین به منظور رعایت حداقل الزامات نسبت کفایت سرمایه که به میزان قابل توجهی تحت تاثیر دارایی های موزون به ریسک اعتباری می باشد، ترکیب بهینه تسهیلات و به تبع آن ریسک اعتباری قابل پذیرش را تعیین می کند. لازم به ذکر است که بانک سینا همواره خود را ملزم به رعایت حداقل نسبت کفایت سرمایه ۸٪ می داند و به تبع آن ریسک اعتباری خود را مدیریت کرده است.

بند ۶ - ۵ - میزان و وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه های مختلف مشتریان، بخش های اقتصادی، مناطق جغرافیایی و نظایر آن

همانگونه که در صورت های مالی بانک نیز قابل مشاهده است، وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات بانک، به تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی و همچنین تسهیلات داخلی و خارجی در جدول ذیل آورده شده است.

۱-۸-۳-۵۵- جدول توزیع بخش اقتصادی تسهیلات و سرمایه گذاری‌ها و تمرکز درون یا برون مرزی آن

تسهیلات اعطایی		سرمایه گذاری‌ها		تعهدات بابت ضمانت‌ها و اعتبار اسنادی		
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۱۲۳,۲۵۲,۹۹۷	۱۰۱,۸۰۸,۳۳۴	۱۱,۱۰۰,۸۱۳	۱۰,۹۳۱,۳۱۵	۳,۶۴۳,۶۱۲	۱۷۳,۱۶۵	مبلغ دفتری
میزان تسهیلات / تعهدات بر اساس بخش‌های اقتصادی						
۴۰,۶۱۷,۸۱۹	۳۲,۱۱۸,۹۳۸	۰	۱,۳۶۶,۴۲۷	۰	۰	صنعت
۳۲,۸۹۲	۵۱,۶۲۵	۰	۲۲۱,۸۹۷	۰	۰	معدن
۳۴,۱۸۹,۷۵۸	۲۷,۵۹۳,۱۲۷	۳۴۰,۰۰۰	۴۰۲,۳۷۴	۰	۰	مسکن
۱۲,۳۰۲,۲۳۳	۱۲,۰۷۷,۶۳۸	۶۳۳,۷۴۰	۸۰۶,۳۵۱	۳,۶۴۳,۶۱۲	۱۷۳,۱۶۵	بازرگانی
۳۳,۵۵۲,۶۳۰	۲۸,۳۹۵,۱۹۸	۸,۹۱۷,۰۶۷	۸,۰۶۵,۷۲۸	۰	۰	خدمات
۲,۴۲۱,۶۲۱	۱,۲۹۶,۵۲۸	۰	۲۶,۹۷۲	۰	۰	کشاورزی
۱۳۶,۰۴۴	۲۷۵,۲۸۰	۱,۳۱۰,۰۰۶	۵۵,۲۵۳	۰	۰	سایر
۱۲۳,۲۵۲,۹۹۷	۱۰۱,۸۰۸,۳۳۴	۱۱,۱۰۰,۸۱۳	۱۰,۹۴۵,۰۰۲	۳,۶۴۳,۶۱۲	۱۷۳,۱۶۵	
میزان تسهیلات / تعهدات بر اساس داخل و خارج از کشور						
۱۲۳,۲۵۲,۹۹۷	۱۰۱,۸۰۸,۳۳۴	۱۱,۱۰۰,۸۱۳	۱۰,۹۴۵,۰۰۲	۳,۶۴۳,۶۱۲	۱۷۳,۱۶۵	داخل کشور
۰	۰	۰	۰	۰	۰	خارج کشور
۱۲۳,۲۵۲,۹۹۷	۱۰۱,۸۰۸,۳۳۴	۱۱,۱۰۰,۸۱۳	۱۰,۹۳۱,۳۱۵	۳,۶۴۳,۶۱۲	۱۷۳,۱۶۵	جمع

تمام تسهیلات اعطاء شده در داخل کشور بوده است .

همچنین توزیع تسهیلات به تفکیک برای بخش صنعت در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی آورده شده است.

۱-۱-۸-۳-۵۵- توزیع تسهیلات، تعهدات و سرمایه‌گذاری‌ها بر اساس نوع صنعت به شرح زیر است:

شرح	۱۳۹۵	۱۳۹۴
	میلیون ریال	میلیون ریال
تسهیلات		
خودرو و قطعات	۱,۲۸۸,۲۱۵	۱,۰۱۳,۲۵۷
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده های نفتی	۶,۲۴۸,۷۱۱	۳,۲۵۶,۸۳۲
صنایع معدنی و فلزی	۱۲,۳۳۰,۰۷۷	۱۲,۰۴۴,۹۹۴
غذایی و دارویی	۱۲,۰۹۵,۱۷۶	۹,۹۴۱,۳۴۲
انرژی	۵,۴۸۳,۰۹۷	۴,۴۵۲,۹۴۲
پیمانکاری	۲۸,۴۰۲	۵۸۱,۵۸۰
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	۳۴۸,۹۸۹	۳۵۵,۱۵۹
واسطه گری مالی	۵۹,۲۹۳	۶۲,۹۴۳
سایر	۲,۷۳۵,۸۵۹	۴۰۹,۸۸۹
سرمایه‌گذاری‌ها		
صنعت غذایی و دارویی	.	۴۹۲,۲۴۳
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده‌های نفتی	.	۲۹۸,۸۴۴
صنایع معدنی و فلزی	.	۶۴,۸۶۲
خودرو و قطعات	.	۳۵۱,۲۹۵
سایر	.	۱۵۹,۱۸۳
تعهدات		
خودرو و قطعات	.	.
صنایع معدنی و فلزی	.	.
صنایع پتروشیمی، شیمیایی و فرآورده‌های نفتی	.	.
غذایی و دارویی	.	.
انرژی	.	.
پیمانکاری	.	.
مخابرات، رایانه و صنایع وابسته	.	.
واسطه‌گری مالی	.	.
سایر	.	.
جمع	۴۰,۶۱۷,۸۱۹	۳۳,۴۸۵,۳۶۵

ترکیب تسهیلات به تفکیک عقود مبادله ای و مشارکتی و نیز مشتریان حقیقی و حقوقی ارائه می گردد.

۵۵-۳-۸-۲- جدول توزیع تسهیلات بر اساس عقود مشارکتی و مبادله ای و نوع مشتری (یادداشت ۱۱)

مانده تسهیلات در پایان دوره		تسهیلات اعطایی طی دوره		شرح
نسبت به کل	مبلغ	نسبت به کل	مبلغ	
درصد	میلیون ریال	درصد	میلیون ریال	
۳.۵٪	۴,۲۴۵,۸۰۴	۴.۰٪	۳,۶۹۳,۹۶۳	مشتریان حقیقی
				عقود مبادله ای
۲.۰٪	۲,۴۶۸,۳۵۷	۲.۶٪	۲,۴۰۲,۱۹۲	مشتریان حقوقی
۳۵.۷٪	۴۳,۴۳۷,۳۹۰	۳۰.۳٪	۲۸,۲۲۹,۷۱۳	مشتریان حقیقی
				عقود مشارکتی
۵۸.۸٪	۷۱,۵۲۱,۳۰۳	۶۳.۲٪	۵۸,۸۶۹,۹۵۰	مشتریان حقوقی
۱۰۰٪	۱۲۱,۶۷۲,۸۵۴	۱۰۰٪	۹۳,۱۹۵,۸۱۸	

بند ۶ - ۶ - فرایند اعتبارسنجی متقاضیان

فرایند اعتبارسنجی مشتریان از دریافت اطلاعات مشتریان اعتباری آغاز و به اخذ رتبه اعتباری و میزان تسهیلات متناسب با آن خاتمه می یابد. جزئیات بیشتر این فرایند عبارتست از:

- تکمیل فرمهای درخواست تسهیلات توسط متقاضیان به صورت کامل
- کنترل و تطبیق مدارک با مندرجات فرم و در صورت لزوم اخذ اطلاعات تکمیلی
- بررسی مدارک ارائه شده توسط متقاضیان که مرتبط با صورتهای مالی، میزان دارائیهها و ... می باشد.
- در مواردی که میزان تسهیلات پرداختی بیشتر از اختیارات تفویض شده به رکن اعتباری شعبه باشد مراتب باید بر اساس مدارک و مستندات اخذ شده توسط رکن اعتباری شعبه بررسی و به کمیته اعتباری منطقه ارسال گردد.
- اعتبارسنجی مشتریان با در نظر گرفتن مسائلی چون، اهلیت، شرایط، سرمایه، وثائق، صورت می پذیرد.

بند ۶ - ۷ - روش سنجش ریسک اعتباری

به منظور سنجش ریسک اعتباری از استانداردهای بازل با تعیین ضرایب ریسک و وثائق و موزون نمودن دارائیههای خود استفاده می نماییم. همچنین از شاخص های مختلف چون نسبت مطالبات به مانده تسهیلات و نسبت تمرکز تسهیلات اعطایی استفاده می شود.

بانک سینا به دنبال پیاده سازی سیستم رتبه بندی اعتباری مشتریان می باشد تا با استخراج احتمال نکول از این سیستم و با در نظر گرفتن خروجی های در معرض ریسک نسبت به محاسبه ریسک اعتباری اقدام نماید.

بند ۶ - ۸ - روش های کاهش ریسک اعتباری

بانک سینا به منظور کاهش ریسک اعتباری خود اقدام به انجام برخی از اقدامات نموده است که مهمترین آنها به شرح ذیل می باشند:

- دریافت اطلاعات کامل از مشتریان به منظور شناسایی دقیق آنها جهت اتخاذ تصمیم درست در اعطای تسهیلات
- ارائه طرح های اعتباری برای گروه های هدف مختلف با در نظر گرفتن ریسک های مربوط به آن نوع فعالیت
- اخذ وثایق مناسب با کیفیت به منظور پوشش ریسک اعتباری احتمالی ناشی از نکول تسهیلات
- بررسی وضعیت اعتباری مشتری به تفکیک مشتریان حقیقی، حقوقی و کسب و کارهای خرد
- پایش و کنترل مستمر تسهیلات اعطایی به منظور اطمینان از صرف تسهیلات در همان محل مورد درخواست
- پایش و مدیریت مستمر تسهیلات منتقل شده به طبقات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول به منظور کاهش میزان آنها

بند ۶ - ۹ - میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری با توجه به ضرایب ریسک مربوط به دارایی ها و تعهدات و اعمال ضریب ۸٪ محاسبه می شود که نحوه محاسبه آن در یادداشت های صورت های مالی به طور کاملاً شفاف قید شده است:

۱۰-۳-۵۵- میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری دارایی های بانک مبلغ ۱۰,۶۵۷,۹۵۹ میلیون ریال می باشد. محاسبات این میزان سرمایه در جدول ۱-۱۰-۳-۵۵ ارائه شده است.

۱-۱۰-۳-۵۵- جدول محاسبه میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

در این جدول مصرف سرمایه برای پوشش ریسک های اعتباری با هدف دستیابی کفایت سرمایه ۸ درصد بیان می شود:
(میزان ریسک * ۸٪ = سرمایه اختصاص یافته)

۱۳۹۵				یادداشت	نوع دارایی
سرمایه اختصاص یافته	میزان ریسک	ضریب ریسک	دارائی ها و تعهدات		
میلیون ریال	میلیون ریال	درصد	میلیون ریال		
۷,۸۴۸	۹۸,۱۰۰	۲۰	۴۹۰,۵۰۰	۱۰	مطالبات از سایر بانک ها و سایر موسسات اعتباری
۲۲۹,۰۸۹	۲,۸۶۳,۶۱۰	۱۰۰	۲,۸۶۳,۶۱۰	۱۲	اوراق مشارکت غیردولتی
۶۵۸,۹۷۶	۸,۲۳۷,۲۰۳	۱۰۰	۸,۲۳۷,۲۰۳	۱۲	سرمایه گذاری در سهام
۳۳۹,۵۰۵	۴,۲۴۳,۸۰۸	۱۰۰	۴,۲۴۳,۸۰۸	۱۳	مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته
۲۸۷,۰۰۵	۳,۵۸۷,۵۶۶	۱۰۰	۳,۵۸۷,۵۶۶	۱۴	سایر حساب های دریافتنی
۱,۳۶۴,۵۹۱	۱۷,۰۵۷,۳۸۷	۵۰	۳۴,۱۱۴,۷۷۴	۱۱	تسهیلات اجاره به شرط تملیک و تسهیلات مسکن
۷,۰۰۴,۶۴۶	۸۷,۵۵۸,۰۸۰	۱۰۰	۸۷,۵۵۸,۰۸۰	۱۱	سایر تسهیلات اعطایی و مطالبات
۳۴۲,۳۴۰	۴,۲۷۹,۲۴۴	۱۰۰	۴,۲۷۹,۲۴۴	۱۸	سایر دارائی ها
۱۲۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۵۰-۳	تضمین اوراق مشارکت بخش غیردولتی (مشمول ضریب تبدیل ۵۰٪)
۲۵۴,۵۴۷	۳,۱۸۱,۸۳۸	۱۰۰	۳,۱۸۱,۸۳۸	۵۰-۲	تعهدات بابت ضمانت نامه های صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۲۰٪)
۰	۰	۱۰۰	۰		تعهدات بابت ضمانت نامه های صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۵۰٪)
۴۹,۴۱۲	۶۱۷,۶۴۴	۱۰۰	۶۱۷,۶۴۴	۵۰-۱	تعهدات بابت اعتبارات اسنادی صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۲۰٪)
۰	۰	۱۰۰	۰		تعهدات بابت اعتبارات اسنادی صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۵۰٪)
۱۰,۶۵۷,۹۵۹	۱۳۳,۲۲۴,۴۸۰		۱۵۰,۶۷۴,۲۶۷		

بند ۶ - ۱۰ - معیارهای دریافت وثایق برای اقلام در معرض ریسک اعتباری

مهمترین معیار دریافت وثیقه در بانک سینا، میزان ریسک اعتباری مرتبط با هر مشتری اعتباری می باشد. به عبارت دیگر هر چه مشتری متقاضی تسهیلات ریسک بیشتری داشته باشد، میزان و نوع وثایق را تحت تاثیر قرار می دهد.

همچنین با توجه به بخشنامه ها و دستورالعمل های بانک سینا، با توجه به نوع تسهیلات و مبلغ تسهیلات مصوب و همچنین جامعه هدف تسهیلات اعطایی، ترکیب گوناگونی از وثایق اخذ می شود. لازم به ذکر است که میزان پوشش وثایق اعتباری بر اساس ضرایب ریسک انواع وثایق، محاسبه شده و در صورت لزوم مدیریت لازم در زمینه مدیریت وثایق صورت می گیرد.

بند ۶ - ۱۱ - ساز و کارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری

ساز و کار کنترل و پایش ریسک اعتباری در بانک سینا به گونه ای است که واحدهای مختلف را در سازمان درگیر می کند. این واحدها عبارتند از:

۱- شعب ۲- مدیریت اعتبارات ۳- مدیریت وصول مطالبات ۴- مدیریت بازرسی و حسابرسی ۵- واحد مدیریت ریسک

نکته حائز اهمیت در این خصوص آنست که کنترل و پایش ریسک اعتباری از پایین ترین سطح یعنی شعب آغاز شده و تا سطوح بالا ادامه می یابد. به گونه ای که این پایش در سه سطح مجزا انجام می شود. لایه اول، واحدهای اجرایی شامل شعب و مدیریت های اعتبارات و وصول مطالبات؛ لایه دوم، واحدهای نظارتی ریسک شامل واحد مدیریت ریسک و لایه سوم، شامل واحدهای مربوط به کنترل های داخلی و تطبیق با قوانین به منظور کاهش ریسک های اعتباری

در نهایت هیات مدیره بانک به عنوان متولی اصلی مدیریت ریسک در بانک، بر کلیه این امور نظارت می نماید.

بند ۶ - ۱۲ - نحوه مدیریت تسهیلات غیرجاری و میزان ذخایر مربوط به آن ها

به منظور مدیریت تسهیلات غیرجاری در بانک سینا اقدامات مختلفی انجام می شود که عبارتند از:

- پایش مستمر مطالبات توسط شعب و سرپرستی ها در وهله نخست و سپس توسط مدیریت وصول مطالبات در ستاد بانک
- مذاکره با مشتریان به منظور ایجاد شرایط سهل تر در بازپرداخت تسهیلات
- تشکیل کمیته وصول مطالبات به منظور بررسی وضعیت بدهی و وثایق مطالبات و اتخاذ تصمیم در خصوص آنها
- ارجاع به واحد حقوقی بانک جهت انجام امور قضایی در خصوص وثایق اخذ شده در صورت عدم امکان وصول مطالبات

همچنین به منظور کنترل ریسک اعتباری، مطابق با اصول و بخشنامه های بانک مرکزی نسبت به تعیین مناسب ذخایر عمومی و اختصاصی (برای کلیه تسهیلات، از جمله مطالبات غیرجاری)، اقدام می گردد. میزان این ذخایر در صورت های مالی بانک به صورت شفاف افشا می گردد.

۴۵- هزینه مطالبات مشکوک الوصول

گروه و بانک		یادداشت	
۱۳۹۴	۱۳۹۵		
میلیون ریال	میلیون ریال		
۶۱,۲۶۹	۵۸۶,۵۸۱	۴۵-۱	هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول تسهیلات اعطایی و مطالبات
۲۷۰,۲۱۵	۲۵۰,۹۳۹	۴۵-۲	هزینه عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات
۳۳۱,۴۸۴	۸۳۷,۵۲۰		

۴۵-۱- هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول تسهیلات اعطایی و مطالبات آن به شرح زیر محاسبه شده است:

۱۳۹۴	۱۳۹۵				
جمع	جمع	مشکوک الوصول بیش از ۵ سال	مشکوک الوصول تا ۵ سال	معوق	سررسید گذشته
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
.	.	.	.	.	.
۸,۲۳۰,۴۹۸	۸,۴۵۴,۹۹۷	۲,۰۶۷,۲۶۱	۱,۷۴۴,۷۷۲	۳,۴۸۴,۲۴۲	۱,۱۵۸,۷۲۲
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
۸,۲۳۰,۴۹۸	۸,۴۵۴,۹۹۷	۲,۰۶۷,۲۶۱	۱,۷۴۴,۷۷۲	۳,۴۸۴,۲۴۲	۱,۱۵۸,۷۲۲
(۴,۲۵۹,۹۹۶)	(۴,۲۹۶,۶۹۴)	.	(۲۷۴,۲۳۴)	(۳,۱۴۸,۱۸۸)	(۸۷۴,۲۷۲)
۳,۹۷۰,۵۰۲	۴,۱۵۸,۳۰۳	۲,۰۶۷,۲۶۱	۱,۴۷۰,۵۳۸	۳۳۶,۰۵۴	۲۸۴,۴۵۰
		۵۰ تا ۱۰۰ درصد	۵۰ درصد	۲۰ درصد	۱۰ درصد
۱,۶۴۴,۳۱۰	۲,۲۳۱,۴۰۶	۱,۴۰۰,۴۸۱	۷۳۵,۲۶۹	۶۷,۲۱۱	۲۸,۴۴۵
.	.	.	.	.	.
(۱,۵۸۳,۰۴۱)	(۱,۶۴۴,۳۱۰)	(۷۶۵,۸۱۳)	(۷۶۶,۶۳۲)	(۷۸,۲۷۶)	(۳۳,۵۸۹)
.	.	.	.	.	.
۶۱,۲۶۹	۵۸۷,۰۹۶	۶۳۴,۶۶۸	(۳۱,۳۶۳)	(۱۱,۰۶۵)	(۵,۱۴۴)

مانده تسهیلات اعطایی و مطالبات غیر جاری در پایان سال

اشخاص دولتی

اشخاص غیر دولتی (یادداشت ۱-۱۱)

مانده سایر حسابهای دریافتنی در پایان سال

مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته (یادداشت ۱۳)

سایر حسابهای دریافتنی (یادداشت ۱۲-۱۴)

کسر می شود ارزش وثایق با اعمال ضریب

املاک و مستغلات

مانده مبنای محاسبه ذخیره اختصاصی

ضریب مبنای احتساب ذخیره اختصاصی - درصد

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول اختصاصی

اضافه می شود ذخیره اختصاصی مطالبات امهالی و تجدیدی

کسر می شود مانده ذخیره اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول در پایان سال قبل

اضافه می شود سوخت شده طی دوره

هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول تسهیلات و مطالبات

هزینه مطالبات مشکوک الوصول و ارزش وثایق تسهیلات بر اساس بخشنامه شماره ۹۱/۲۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۳۱ بانک مرکزی محاسبه شده است.

۴۵-۲- هزینه عمومی تسهیلات و مطالبات به شرح زیر محاسبه شده است:

۱۳۹۴	۱۳۹۵
مبلغ	مبلغ
میلیون ریال	میلیون ریال
.	.
.	.
۱۰۴,۹۳۳,۲۶۹	۱۲۵,۶۳۵,۳۰۹
۷۷,۰۰۵	۸۹,۳۰۹
.	۳۷۸,۵۹۳
۸۳۷,۵۳۰	۴,۲۴۳,۸۰۸
۲,۵۲۸,۹۹۵	۱,۰۹۰,۸۷۵
(۸,۲۳۰,۴۹۸)	(۸,۴۵۴,۹۹۷)
۱۰۰,۱۴۶,۳۰۱	۱۲۲,۹۸۲,۸۹۷
۱/۵	۱/۵
۱,۵۰۱,۶۰۵	۱,۷۵۲,۵۴۴
(۱,۲۳۱,۳۹۰)	(۱,۵۰۱,۶۰۵)
.	.
۲۷۰,۲۱۵	۲۵۰,۹۳۹

مانده مطالبات از دولت

مانده تسهیلات اعطایی اشخاص دولتی

مانده تسهیلات اعطایی اشخاص غیر دولتی (یادداشت ۱-۱۱)

مانده بدهکاران موقت مرتبط با تسهیلات (یادداشت ۸-۱۴)

مانده تعهدات بابت اعتبارات اسنادی مدت دار

مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته (یادداشت ۱-۱۳)

سایر حسابهای دریافتنی (یادداشت ۱۲-۱۴)

کسر می شود

مانده تسهیلات اعطایی و مطالباتی که برای آنها ذخیره اختصاصی منظور شده

مانده مبنای محاسبه ذخیره عمومی

ضریب مبنای احتساب ذخیره عمومی-درصد

ذخیره عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات

کسر می شود مانده ذخیره عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات در پایان سال قبل

اضافه می شود سوخت شده طی دوره

هزینه عمومی تسهیلات اعطایی و مطالبات

بند ۶ - ۱ - سیاست ها و خط مشی های اعتباری

سیاست ها و خط مشی های اعتباری بانک بر مبنای مدیریت تخصیص منابع، بهینه سازی فرایندها و تنوع بخشی به خدمات مربوط به حوزه اعتبارات است و در راستای افزایش رضایت مشتریان، افزایش سودآوری و کاهش مطالبات اتخاذ و در قالب بخشنامه ها و دستورالعملهای صادره به واحدهای ذیربط ابلاغ می شود.

بند ۶ - ۲ - واحدهای اجرایی مدیریت ریسک اعتباری

پس از تصویب کمیته مدیریت ریسک اعتباری در کمیته عالی مدیریت ریسک، به عنوان مهمترین واحد اجرایی مدیریت ریسک اعتباری می باشد که اداره ریسک و تطبیق نیز در آن عضویت دارد. اداره ریسک و تطبیق موظف به تهیه و ارائه گزارشات مدیریت ریسک اعتباری در فواصل مختلف زمانی می باشد و به عنوان دبیر کمیته ریسک اعتباری موظف به پیگیری مصوبات کمیته است.

از دیگر واحدهای اجرایی درگیر مدیریت ریسک اعتباری، مدیریت های اعتبارات و وصول مطالبات می باشند که موظف به اجرای مصوبات کمیته ریسک اعتباری و کمیته عالی مدیریت ریسک می باشند.

بند ۶ - ۳ - حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات

- کمیته اعتباری شعبه (رئیس شعبه، معاون شعبه، دایره اعتبارات) بر اساس درجه شعبه از ۲۰۰ میلیون ریال تا ۱۰ میلیارد ریال.
- کمیته اعتباری منطقه (مدیر منطقه، معاون منطقه و دایره اعتبارات منطقه و یکی از روسای شعب) - بر اساس درجه منطقه از ۲ میلیارد ریال تا ۴۵ میلیارد ریال.
- کمیته اعتباری مرکز (معاون اعتبارات، مدیر امور شعب و مناطق، مدیر اعتبارات) تا سقف ۴۵ میلیارد ریال با هر نوع وثیقه.
- کمیته عالی اعتبارات (کمتر از مبلغ ۵۰ میلیارد ریال) - (مدیر عامل، معاون اعتبارات، مدیر اعتبارات)، در مورد ضمانتنامه ها تا مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال.
- هیئت مدیره، مبالغ بیش از ۵۰ میلیارد ریال (و نیز حسب مورد، مواردی که بنابر تشخیص مدیرعامل و کمیته عالی اعتبارات، نیاز به استعلام و تأیید هیئت مدیره دارد).

بند ۶ - ۴ - میزان پذیرش ریسک اعتباری

میزان پذیرش ریسک اعتباری در بانک سینا بر اساس شاخص های مختلف تعیین می گردد که مهمترین این شاخص ها عبارتند از : نسبت مطالبات به مانده تسهیلات و نسبت کفایت سرمایه

به عبارت دیگر بر اساس اهداف تعیین شده در بخش اعتبارات بانک و میزان رشد تسهیلات، نسبت قابل قبولی از مطالبات به مانده تسهیلات در نظر گرفته می شود. این نسبت در سال ۱۳۹۴ برابر با ۷/۲٪ تعیین گردید.

همچنین به منظور رعایت حداقل الزامات نسبت کفایت سرمایه که به میزان قابل توجهی تحت تاثیر دارایی های موزون به ریسک اعتباری می باشد، ترکیب بهینه تسهیلات و به تبع آن ریسک اعتباری قابل پذیرش را تعیین می کند. لازم به ذکر است که بانک سینا همواره خود را ملزم به رعایت حداقل نسبت کفایت سرمایه ۸٪ می داند و به تبع آن ریسک اعتباری خود را مدیریت کرده است.

بند ۶ - ۵ - میزان و وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه های مختلف مشتریان، بخش های اقتصادی، مناطق جغرافیایی و نظایر آن

وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات بانک، به تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی و همچنین تسهیلات داخلی و خارجی در جدول ذیل بند ۶-۵ سال ۱۳۹۵ که به صورت مقایسه ای قید شده است، افشا گردیده است.

همچنین توزیع تسهیلات به تفکیک برای بخش صنعت و نیز ترکیب تسهیلات به تفکیک عقود مبادله ای و مشارکتی و نیز مشتریان حقیقی و حقوقی ذیل همان بند ۶-۵ سال ۱۳۹۵ به صورت مقایسه ای آورده شده است.

بند ۶ - ۶ - فرایند اعتبارسنجی متقاضیان

فرآیند اعتبارسنجی مشتریان از دریافت اطلاعات مشتریان اعتباری آغاز و به اخذ رتبه اعتباری و میزان تسهیلات متناسب با آن خاتمه می یابد. جزئیات بیشتر این فرآیند عبارتست از:

- تکمیل فرمهای درخواست تسهیلات توسط متقاضیان به صورت کامل
- کنترل و تطبیق مدارک با مندرجات فرم و در صورت لزوم اخذ اطلاعات تکمیلی
- بررسی مدارک ارائه شده توسط متقاضیان که مرتبط با صورتهای مالی، میزان دارائیهها و ... می باشد.
- در مواردی که میزان تسهیلات پرداختی بیشتر از اختیارات تفویض شده به رکن اعتباری شعبه باشد مراتب باید بر اساس مدارک و مستندات اخذ شده توسط رکن اعتباری شعبه بررسی و به کمیته اعتباری منطقه ارسال گردد.
- اعتبارسنجی مشتریان با در نظر گرفتن مسائلی چون، اهلیت، شرایط، سرمایه، وثائق، صورت می پذیرد.

بند ۶ - ۷ - روش سنجش ریسک اعتباری

به منظور سنجش ریسک اعتباری از استانداردهای بازل با تعیین ضرایب ریسک و وثائق و موزون نمودن دارائیههای خود استفاده می نماییم. همچنین از شاخص های مختلف چون نسبت مطالبات به مانده تسهیلات و نسبت تمرکز تسهیلات اعطایی استفاده می شود.

بانک سینا به دنبال پیاده سازی سیستم رتبه بندی اعتباری مشتریان می باشد تا با استخراج احتمال نکول از این سیستم و با در نظر گرفتن خروجی های در معرض ریسک نسبت به محاسبه ریسک اعتباری اقدام نماید.

بند ۶ - ۸ - روش های کاهش ریسک اعتباری

بانک سینا به منظور کاهش ریسک اعتباری خود اقدام به انجام برخی از اقدامات نموده است که مهمترین آنها به شرح ذیل می باشند:

- دریافت اطلاعات کامل از مشتریان به منظور شناسایی دقیق آنها جهت اتخاذ تصمیم درست در اعطای تسهیلات
- ارائه طرح های اعتباری برای گروه های هدف مختلف با در نظر گرفتن ریسک های مربوط به آن نوع فعالیت
- اخذ وثایق مناسب با کیفیت به منظور پوشش ریسک اعتباری احتمالی ناشی از نکول تسهیلات
- بررسی وضعیت اعتباری مشتری به تفکیک مشتریان حقیقی، حقوقی و کسب و کارهای خرد

- پایش و کنترل مستمر تسهیلات اعطایی به منظور اطمینان از صرف تسهیلات در همان محل مورد درخواست
- پایش و مدیریت مستمر تسهیلات منتقل شده به طبقات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول به منظور کاهش میزان آنها

بند ۶ - ۹ - میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری با توجه به ضرایب ریسک مربوط به دارایی ها و تعهدات و اعمال ضریب ۸٪ محاسبه می شود. بر این اساس سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری در سال ۱۳۹۴ برابر با ۱۰،۲۴۷،۲۴۵ میلیون ریال می باشد.

بند ۶ - ۱۰ - معیارهای دریافت وثایق برای اقلام در معرض ریسک اعتباری

مهمترین معیار دریافت وثیقه در بانک سینا، میزان ریسک اعتباری مرتبط با هر مشتری اعتباری می باشد. به عبارت دیگر هر چه مشتری متقاضی تسهیلات ریسک بیشتری داشته باشد، میزان و نوع وثایق را تحت تاثیر قرار می دهد.

همچنین با توجه به بخشنامه ها و دستورالعمل های بانک سینا، با توجه به نوع تسهیلات و مبلغ تسهیلات مصوب و همچنین جامعه هدف تسهیلات اعطایی، ترکیب گوناگونی از وثایق اخذ می شود. لازم به ذکر است که میزان پوشش وثایق اعتباری بر اساس ضرایب ریسک انواع وثایق، محاسبه شده و در صورت لزوم مدیریت لازم در زمینه مدیریت وثایق صورت می گیرد.

بند ۶ - ۱۱ - ساز و کارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری

ساز و کار کنترل و پایش ریسک اعتباری در بانک سینا به گونه ای است که واحدهای مختلف را در سازمان درگیر می کند. این واحدها عبارتند از:

۱- شعب ۲- مدیریت اعتبارات ۳- مدیریت وصول مطالبات ۴- مدیریت بازرسی و حسابرسی ۵- واحد مدیریت ریسک

نکته حائز اهمیت در این خصوص آنست که کنترل و پایش ریسک اعتباری از پایین ترین سطح یعنی شعب آغاز شده و تا سطوح بالا ادامه می یابد. به گونه ای که این پایش در سه سطح مجزا انجام می شود. لایه اول، واحدهای اجرایی شامل شعب و مدیریت های اعتبارات و وصول مطالبات؛ لایه دوم، واحدهای نظارتی ریسک شامل واحد مدیریت ریسک و لایه سوم، شامل واحدهای مربوط به کنترل های داخلی و تطبیق با قوانین به منظور کاهش ریسک های اعتباری در نهایت هیات مدیره بانک به عنوان متولی اصلی مدیریت ریسک در بانک، بر کلیه این امور نظارت می نماید.

بند ۶- ۱۲ - نحوه مدیریت تسهیلات غیرجاری و میزان ذخایر مربوط به آنها

به منظور مدیریت تسهیلات غیرجاری در بانک سینا اقدامات مختلفی انجام می شود که عبارتند از:

- پایش مستمر مطالبات توسط شعب و سرپرستی ها در وهله نخست و سپس توسط مدیریت وصول مطالبات در ستاد بانک
- مذاکره با مشتریان به منظور ایجاد شرایط سهل تر در بازپرداخت تسهیلات
- تشکیل کمیته وصول مطالبات به منظور بررسی وضعیت بدهی و وثایق مطالبات و اتخاذ تصمیم در خصوص آنها
- ارجاع به واحد حقوقی بانک جهت انجام امور قضایی در خصوص وثایق اخذ شده در صورت عدم امکان وصول مطالبات

همچنین به منظور کنترل ریسک اعتباری، مطابق با اصول و بخشنامه های بانک مرکزی نسبت به تعیین مناسب ذخایر عمومی و اختصاصی (برای کلیه تسهیلات، از جمله مطالبات غیرجاری)، اقدام می گردد. میزان این ذخایر در صورت های مالی بانک به صورت شفاف افشا می گردد که ذیل بند ۶-۱۲ سال ۱۳۹۵ به صورت مقایسه ای افشا گردیده است.